

182 אמתה - אמתה ימי רבין
(ר' אמתה אמתה 833)

קה

מוצאי יום כפור

ולו יצויר שצבור שלם יתנהג ככה זה עם זה בודאי הי' זה צבור של בני עלי', ואור גדול הי' מופיע עליהם ואף אם רק יום אחד היו נוהגים ככה, היתה בזה התעלות עצומה — והוא הוא ענין יוה"כ. הרמב"ן כ' דר"ה הוא יום הדין כרחמים, ויוה"כ הוא יום רחמים בדין, כלומר יום של רחמים פשוטים (עיי' אמור), ואם זוהי צורת היום, הרי גם האדם והצבור יכולים וחייבים להתנהג ככה.

יום אחד בשנה של רחמים פשוטים שכל אחד יהי' מעורר כל מדות של רחמים, צבור שלם העושה בסדר הזה — די בו להבהיק מזיוו כל השנה כולה!

מאמר שלישי:

מוצאי יום כפור

למחרת יוה"כ

השלב המסוכן ביותר בטיסת-חלל הוא החזרה לתוך האטמוספירה: אם התללית אינה נכנסת לתוכה בזוית מדוייקת היא עלולה להשרף מעצמת השפשוף באויר.

מעין זה: השלב המסוכן ביותר ביוה"כ הוא — החזרה לתוך מסלול החיים. הרי כל אחד התרומם כפי כחו ביום הקדוש, התקרב לרוחניות ועורר מחשבות והרגשות עדינות, הרבה יותר עילאיות מאשר חושבים ומרגישים במשך כל השנה, אך יוה"כ אינו יום לעצמו: תכליתו ועבודתו הוא שנקח אתנו מאורו לתוך השנה, חיזוק בעבודה, עלי' לסוג' עבודה יותר נעלה, עזיבת חטאים. והנה במוצאי יוה"כ, כשאנו חוזרים שוב לתוך ה"אטמוספירה" של ימות-חול — עלול ח"ו כל יוה"כ "להשרף" מהשפשוף החזק של האוירה החילונית. עבודה גדולה היא, שנדע להכנס "בזוית הנכונה" לתוך האטמוספירה...

הוא אשר מצינו שהחסידים הראשונים היו ממתנינים שעה לפני התפלה ושעה אחרי התפלה; שהתכוונו שעה לתפלה אנו מבינים עוד, אבל מה עשו שעה אחר התפלה, עד שנכנסו לחיי היום? ומהו הטעם של "אך צדיקים יודו לשמך, ישבו ישרים את פניך"? אלא שהחסידים הראשונים ידעו מהסכנה של ה"חזרה אל האטמוספירה", וידעו מהי "הזוית הנכונה" של החזרה לתוכה — ישבו שעה אחת והתכוונו והתכוונו לחיי יום-יום.

כן הוא בשבת: ממצות "זכור" הוא הקידוש בליל ש"ק וההבדלה במוצש"ק. גם משבת קדש צריך לדעת באיזו "זוית" לחזור לתוך ה"אטמוספירה"! ויסד הסבא קדישא דקלם זצלה"ה כלל גדול בעבודה, כי באותה מדה שהתעלו לקראת מדרגה, באותה מדה של מאמץ צריכים לרדת מההתעלות לתוך מסלול החיים הרגילים.

כלל ישראל גילה בבירור צבור לעורר כל קהל הי'

כתב כן: "וכשתעיין יוה"כ יענה. ולא בהזכרת אברו ברית כרותה ליי"ג כל זמן שישאל עושין שיזכירו אותם בפה." והנה להגיע אל מדותיו החמיו, זהו ענין הטלית כביכול לשמש כשליח

היו, הרי הוא הוא מה יקנאה ותחרות". והנה באמת מביא הזוה"ק: "של רחמים (עיי' ח"ג, ימות המדות שהתורה יסנם רחמים פשוטים באופן נפלא. ויובן גם כמות של רחמים אי

א היו צריכים ישראל : אלו על אלו והקב"ה יצילוי" מעשים של י עד היכן יש לעורר

לרחם בלי שאדם יי הטא, להיות איש לכת זכות ואיש אמת, גרו כמזיד, מרדו בו

- 11:00 - לימוד שו"ע יו"ד - שעותיים וחצי.
- 13:30 - אמירת שיעור עיון, גמרא וראשונים בסדר קדשים - שעותיים וחצי.
- 16:00 - תפילת מנחה וחזרה הביתה.
- 16:30 - ארוחת הערב - חצי שעה.
- 17:00 - לימוד שו"ע חו"מ - שעותיים.
- 19:00 - תפילת ערבית.
- 19:30 - עיון בספרי פלפול, אגדה, דרוש, מחקר פילוסופי והשכלה - חמשי וחצי שעות.
- 1:00 - שינה של ג' שעות. (ס)

★ ★ ★ ★ ★
 [ישורן כ"ח, עמוד תתקל"ח]
 רבי גדל אייזנר זצ"ל למשן סיפר פעם אחת מר' איטשע אלטן ז"ל, בנו המיוחד של הרבי אמוי אמת זצ"ל:

לפי החשבון, למד שבע שעות ונשאר שתי שעות מהמטת לעת. מעניין מדוע לא למד בסדר סדרת ימים הקבוע, שרע אכן הענה. גם מעניין אם האנן ניסה אי פעם לראות מה יש בספרות החסידית. הנכד של תלמידו הרב אליעזר זן רלבי"ג זצ"ל כתב שלימוד השכלה המופיע הלח"מ שעתים. וגם נראה שלא היה הולך למקוה בקביעות לחת לזה זמן.
 החסיד המתקן הצדיק ר' גד אייזנר זצ"ל נולד בשנת תרס"ג בעיר לודז', לאביו החסיד ר' יצחק שלמה ד"ל. עבר את מוראות השואה בתור אבדן, התפרסם ביצע עמד בגבורה נפשית בכל הסורים הציל רבים מסיכוי בעת רחוק ובטפי תנומי אמתו היוקרת. דעת דוחת של בחורים לחורה חסידות כשיבת הידוע היי"ם כהל אביו. רבים מתלמידיו חשו שהגיע למדרגה של איש אשר רח הקדש מפעמנו ב. היה חכם מחוכם בהבנת נפש הבורים ומסור לחלמידים מאין כמותו. ארמורי גור ראו בו איש המעלה וקירבוהו מאד. נלביע כ"ד אודך תשפ"ה ללא זשיק לאחר שכתו יחדו נפטרה על פניו. זכותו תגן עלינו.

יז. נפטר על פני אביו האמרי אמת זצ"ל בעש"ק י"ז חשו תרצ"ה. האמרי אמת הספיד

ר' יצחק אמר בדרך הלצה, מדוע דופקים סלח לנו בתפילת י"ח במוצאי יום חניפורים, הרי לפני רגע כמימרא נמחלו לנו כל העוונות ועדיין לא הספקנו לחטוא ועל מה דופקים סלח לנו?
 ותירץ שבגור אומר הקהל בקדיש בריך הוא לעילא מכל בירכתא ושירתא, ולעשרת ימי תשובה מוסיפים לעילא ולעילא. והנה בחצי קדיש שלפני תפילת י"ח, עדיין רבים אומרים לעילא ולעילא מתוך הרגילות של עשרת ימי תשובה, וחאמת היא שכבר צריך לומר רק לעילא אחד, ועל עבירה זאת דופקים.
 ואמר על זה הרבי הפני מנחם זצ"ל"ח: אחי ר' איטשה ז"ל לא אמר סתם בדיחות, מונח כאן רעיון:

כתוב: "אך טוב לישראל", שהקב"ה נתן לא"י ימים טובים לעם ישראל, עשרים ואחד יום שיש בהם הארות גדולות אור ושפע טוב, איתערוחא דלעילא גדולה. לכן גם אומרים בקדיש לעילא ולעילא, השמים ושמי השמים. אבל העיקר הוא רצונו יתברך שמו, ועבודת האדם איננה דוקא בימים טובים האלו אלא דוקא בימים הפשוטים שבהם כביכול אין הארות מיוחדות משמים, ואז צריך האדם לעמוד במבחן ולראות, אם הוא יודע להתנהג כדבני, האם לקח השפעות טובות מחימים הטובים וידע עכשיו להתנהג כמו שצריך בימים הרגילים. זהו עיקר מגמתו של האדם זה עיקר התכלית של הימים הטובים. לכן במוצאי יו"כ, העיקר הוא לעבור ליום רגיל של חול תפילת ערבית ולהיות בהתנהגות טובה, והאומר לעילא נמשט קצר: יהיה לך לב טוב תמיד יהיה מדוכא בסורים. שתציל מיתה של גיהנום. חיה מליץ יזשר עבור לידך שילכו בדרך הישר. היה נחשב לנסתר, עשה הרבה טובות לחסידים מטוב לבו בדרך של מתן כסתר. היה מאד צנעו היה תמיד בירבתי בית המדרש בגור. לכן גם לא נמצאת אף המונה שלו עם אביו בטולים כפי שיש מכל שאר הבנים. יח. רבי פינחס מנחם אלתר זצ"ל נולד כבן זקנים לאביו האמרי אמת זצ"ל בכ"א תמוז תרפ"ז. היה האדמו"ר השישי לחסידות גור ונשיא מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל מארבע השנים האחרונות לחייו. לפני כן שימש במשך שנים רבות ראש ישיבת שפת אמת, וחר מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל וירד אגודת ישראל. ידוע בשם הפני מנחם על שם ספריו.

על שם ספריו.
 21

על שם ספריו.
 21

אמירת ועניית ברכו, בודאי צריכים כל הקהל לעמוד, דאלו בודאי מהווים דבר שבקדושה, ועייש במשנה ברורה ס"ק י"ח שהכרע לחלק בין אמירת ועניית ברכו, לבין שעת אמירת הברכות. וכאמת נראה שיש מקום לדון בזה ולומר, דכאמת, אף עצם הקריאה גופה היה צ"ל דינה כדבר שבקדושה דביעי עמידה, והראי, דהלא מהאי טעמא הוא דביעי עשרה, דדינה כדבר שבקדושה [עגמי מגילה (כג)], ודווקא לומר דאין קורין בתורה בפחות מעשרה הוא רק משום דאמירת ברכו דינה כדבר שבקדושה, ולא מפני עצם קריאת התורה גופה, אלא שנתמעטה קריאת התורה מזין עמידה מכח הך לפותא דכל אדם קורא כדרכו, ומאחר שכך י"ל דאף הברכו המצורף לקריאת התורה ג"כ דיני כקריאת התורה, שאף שהוא בודאי מהווה דבר שבקדושה, מכל מקום לא בעי עמידה.

אמירת אדון עולם: כשייע אוי"ח סוסיי קלי"ט כתב המחבר, הקורא בתורה צריך לאחוז בס"ת כשעת ברכה, וכתב עייז הרמ"א, וסמכו מנהג זה על מה שנאמר ביהושע, לא ימוש ספר התורה הזה מפני חוק ואמץ, ומהו נהגו לומר למסיים לקרות התורה בכל פעם - חוק. ועייש בבגרי"א וכו' רעק"א, שמהנה זה [לומר חוק] נזכר כבר במסכת סופרים: ונראה להוסיף ולבאר בזה, דאיתא בגמי ברכות (לכ): תיר ארבעה צריכים חיזוק ואלו הן, תורה, ומעשים טובים, תפילה ודרך ארץ. תפילה מנין שנאמר, קוה אל ד' חוק ויאמץ לבך וקוה אל ד'. ופרש"י, קוה והתחזק, ולא תמשיך ירך, אלא חוזר וקוה. ומשמע דענין חיזוק גדרו, שאף שכבר נמר וסיים לימודו, עליו לחזור ולהתחיל עוד הפעם ולהמשיך ללמוד. ונראה דמהאי טעמא הוא דנהגו, בשעה שמסיימים מסכתא להתחיל תיכף בלימוד המסי' שאחריה, וכן באותו יום השבת שמסיימים ספר בראשית מתחילים לקרוא סי' שמות למנחה, וכשמתחיל התורה כשמסיימים קריאת כל התורה כולה, נהגו להתחיל תיכף ומיד - באותו מעמד, בקריאת פי' בראשית. ונראה דמהאי טעמא נמי נהגו בהרבה קהילות לשיר את הפיוט אדון עולם בסוף תפילת מוסף בשו"י"ט, דתפילת שחרית מתחילה באמירת אדון

3

עולם. ולאחר שמסיימים את התפילה, אומרים עוד הפעם אדון עולם. להראות כאילו אנו מוכינים כבר לחזור ולהתפלל מן ההתחלה עוד הפעם. והוא משום דתפילה צריכה חיזוק, וכפרש"י שהבאנו, קוה וחוזר וקוה. וכן המנהג שאומרים ברכו בסוף התפילה נראה דהוא ג"כ מהאי טעמא, דתפילה בעי חיזוק, ולכן חוזרים בסוף התפילה ואומרים ברכו. אך לומר יגדל בסוף התפילה זה סתם דבר שאין לו טעם. והאריז"ל היה מקפיד בזה שלא לאמרו, ועמשי"כ בזה להלן בעניני חוקות עכו"ם.

אלה שנהגים לומר פרקי תהלים בכל יום תיכף לאחר תפילת שחרית, אין להם לנהוג כן בשבת, דגזירה מיוחדת היתה (עיי פי' השני שבדש"י) לשבת [קטו]. בשם רבנו הלוי) שלא לקרוא בכתובים בשבת. ואפי' היחידים. ונראה זו נהגת דק עד לאחר זמן תפילת מנחה, דמשך כל הזמן ההוא היה החכם דורש, עייש בגמי, ואשר על כן נהגו החבדים תהלים לומר פרקי התהלים בשבת בדוקא אחרי תפילת מנחה, כן אמר רבנו בשם אמו. והוסיף על זה ואמר, דהר"ת (שבת [כד]. תוד"ה) שאלמלא) ביאר בגמי, דאף דאין הפטורה בבניא במנחה בשבת, מכל מקום בזמן הגמי נהגו להפטיר בכתובים בשבת למנחה. והיה נראה לומר דה"ט, בכדי להראות שנסתמים זמן האיסור הנ"ל דקריאת כתובים. [עיי עוד מזה במסורה חוברת ד', עמ' כא].

מעיקר הדין היה נראה שאין קידוש אלא במקום סעודה של פת, שתכלית הקידוש הוא בכדי לקבוע את הסעודה לשם סעודת שבת, ולסעודת שבת, הרי בעינן פת. ומה שנהגו העולם לקדש בבית הכנסת ולטעום שמה מזונות, הוא עפ"י צירוף השיטות, עמשי"כ בזה בשם רבנו בסי' ארץ הצבי (עמי מז), ויש בזה נפקימי לדינא (עייש).

בתפילת שבת, המנהג לומר בליל שבת וינוחו בה, ובשחרית ובמוסף וינוחו בו, ובתפילת מנחה - וינוחו בס. (עיי ליקוטי לפ' בשלח). ורבנו נהג לומר למנחה - והנחילנו ד' אלקינו... שבתות קדש, וינוחו וכו', דאלי"כ אין ללשון התפילה כל משמעות עפ"י פשוטה. [וכן הוא

שואף לשון השוקה כמו (תכלים נ"ו) שאפו שוררי. וע"כ זרה הוא שם ששאר אללו כזריחה:
וְזָרְחָה השמש ונ'. דהנה לפעמים יקשה להאדם מדוע נפסק לפעמים הכיסופין והגעעופין והקרבות שכיב לו עד ככה בעבודת השם. ויחזר מזה שנבטח עליו כל ההשקפה לפני שוכ"ו. לאלה ידע האדם כבודו שלא היה לו השק אמתו. כי כהעלמתם לנו היה חושק גם אז לעמי שוכ"ו ולכן בא השמש כנ"ל. חזק ואלו מקומו שואף זרה הוא שם שבהעלם לנו היה טובף לדברים אים. כולך אל דרום אש"פ סלך נרום בהמשלה אשפ"כ היה טובב אל אפון כינו שכים מסבב במלפון לנו כיפך מהנראה לו. וסיום ככחוב ממילא מוכן:

(סס) **כָּר** הנזלים הולכים אל הים הים אינגו מלא אל מקום שדגלים הולכים שם הם שבים ללכת. ע"ד מאמר חז"ל ים דופה לדיקיע ודיקיע לכסא בכבוד. וגם טרד סבהארי אלכ"ה חז"ל טפריקון נפשטו 'מכחה ל'כ'. וסנה כל מה שהאדם משתוקק ביותר שיחרכה כגודו יחברך בשלם וק בכל מיי השתוקקות בעבודת השם. א"כ יסול לב האדם מה בחי' כי חילא ומה קאי ונ'. כחירון לזה שבהי"ח דולח כזה בהשתוקקות שיהיה נעשה ע"י פעולת האדם קרון מחומר ואם ינמר לידבר כפי השבון אל דעוה לומר לכקווי וכיחול די אז יתראה לעין כל שלא נאבד אף השוקה אחת מליש הישראלי כי מכל השוקה נספוח עיני חדש וד"ל. חזק כל כנחלים כולבים אל הם כיינו כל מיי השוקות כולבים לבחי' ים כיינו כסא ככבוד. וסם אינו מלא היינו שלא נחמלא כגודו יחברך בזה העולם עדיין. ואל סדמי בנפך שבהשתוקקות כלנו לנטול ח"ו רק שמה יבוהו כחורב נעה שיחמלא כמנוקס. וזה שם הם שנים ללכת וד"ל:

וַיִּרְדּוּן ארץ בכל הוא סלך לשרה נעבר. סמני כזה כי לא נכרח העולם כנשמי רק כנדי שיוכל אדם להחלום ע"י שיטשה מעשם נשמי כהכרחי רק לשם שמים. ועי"ז יש בהשלום לדבר כגשמי וגם לאדם בעושה. ולכבין זלח מדע של כריחה שמים וארץ וכל אשר כם היה הכל ממדה מלכותו יסבך כי אין מלך בלא עס. ולריך האדם להשריש כל סמדות כזו כמדה ער"מ אכ"ס או ירא"ס או בהשאו"ס וכו' ספיטוח בלב האדם לריך לכביחם למלטחו יחברך. וזהו הענין שצבואר כס' יונה אלס בהספירו סלאי היה כמו השדכ ועשר כנקודות סס נרעים כמרכ וכו' וענין למיחה כנקודות ז למע"ס מו סס נקודה מלטס וכו' עי"ס. זה ויחרון ארץ סייט סיחרון מהארצות. ככל הוא כ"ל מדה יס"ד דלחיד כשמיח וארעה סיינו שנקשר כארצות עס כרומים. מלך בחי' מלכות. לשדכ נעבד כנ"ל שפ"י השדכ בחי' מלכות יסעלו כל סמדות וגם האדם כנ"ל

אָר תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחבבה שאלת על זה. חיחה כספר כרוקה אין חוק בהסידוח כחלוחו ולזה בא סנקשה מדע ימינו כקדם. וכנה כשהאדם עוסק בהסידוח ויודע בעלמו שאין מוגרע במכודסו ולא סוד מוסיק וכולך בהסידוח ורואה שבימים כראשונים היה מליק יוחר ומסמה פ"ו. אבל באמה אין זה חמיה כי כל דבר שבה בהרגשה גופים אין זה עדיין שלמות כגמור. אבל אס כגיע למשל סם שאין כרגשה גופים וכו למעלה מן סמדות רק בשלם ראשונה. כי סמדות סם בלב וסשלם ראשונה סס כמות. חזק כי לא מחבבה"ס שאלה סל זה כי חכמה הוא כ"ח מ"ס כיסול עלמיות וזה נכוס יוחר סמדות סבל:

לשמחת תורה

כיום זה אוכלין כחמוכ ז:
אָנִיךְ ואשפ"ח בשמחת תורה. ס"ס אוחיוס סת"ב כי ח"ו אין לשמחה ולומר שכבר גמר וסגלים כחורב כי אין לה קן וסוף ורחה מלוחן מלד. רק לריכין לשמחה שזכות שזכינו להשלים עי"ז סבב לבחול יתקן שלם ויסר עח לכבין לפנים וסודותיה:

הַנָּה סמכג כיום כחמס חורה עכשלים למחלל כחחרון לפח חחון לעגולים ואין מרסקין לחוח. כעיני כזה סמכג כי כזה כיום מסייחין כחורה וגם מחחילין כסורה לכורה כי לון קן וסוף לסוכתו כקדושה כמ"ס (תכלים קי"ט) ילכל חלס רחמי קן רחכ מלוחן מלד". וכנה חמונה דבר כעגול הוא כשמיסיין לכחוב כעגול כחין כהחרב למחלסו. וכן

(א' ב) **אֵין** קדוש כה' כי א חל מקרי כי א סלח כמדה כקב"ט מדה כ"ד מכלין לחוח וכקב"ה מכלכ מעשין קדוש סרר"ס זללה"ס כרני מקב' לשון מוביל סייט שמע"י מוכיג ומככיג לח מטסיו כו

(א' כ"ס) **וְהִיָּתָה** נפש איה תג' חש כחך כף חקלע. חיחה כז הכל דמנגלל ליה סחר"י דמחטבדין דלאו אינון פלחבו מייכו חיכו חבירח דרוחח וחיח ומחנגלל בעלמח וכו' : כקלע שככ דומיה כשמה לל כס ידוע שיש מלבושי כגוד כעיני' כזכ כי כל מה שהאדם ומכרכר מאלו הדברים כה ויזורים מעמינים כסס. וככז ו הנפש לעלמי עד כי כסס ה מכרכר ומחשב ומחדכ ככק שרשמים מלא כעימים מ וככסיפך ח"ו נקראים חלו כ ואי אפשר להנפש להפרד כפרדס מכגוף כי סם אין כ איש שנאסר ככבלי כרל כמ באלו כלבושי לואיס רח"ל. ח לכביט כשכ"ו. חכל כרדיק ז בחי' וכיחכ נפש חדוני לכו שאפשו נלרר ונקשר עס חלו כלי וכרשע שיש לו לבושי לואיס : ליכין יקלענה כחוך כף סק"ג עגר סייט שנסחנך ומחק"ר מחכבירות רח"ל כמאמר חז"ל יקלעני"כ כ"ף כקל"ע גימס' שהכבירות נרשאים כו כייט חיוחו כלומר כחשק וכרצן. הוא לכעביר חלו כרשימת מחכ פשעי. כייט שי כולזורים. ועל ידי חכבכ

yeshivah and was very successful in his learning, but after a while he made it known that he wanted to leave. The *haskalah* was very powerful in those times and many Jewish youths became swept up in this heretical movement. The other bachurim were certain that were he to leave the yeshivah, he would fall into the *maskilim's* hands. Accordingly, the bachurim did everything they could to persuade him to stay in the yeshivah, but they saw that their words had no effect. They asked him to remain at least through the Elul *z'man*, which lasted until after Sukkos. They hoped that Elul, the *Yamim Nora'im*, and Sukkos in the holy atmosphere of the yeshivah would work a positive effect on him, and he would abandon his plans to leave. Elul came and went, and so, too, Rosh Hashanah and Yom Kippur, but the bachur still had not changed his mind. His plan was to leave immediately after Sukkos.

→ Sukkos went by and then it was Simchas Torah. The bachur joined everyone else in the uplifting dancing and singing. After Yom Tov, to everyone's surprise and pleasure, the bachur told his friends that he had changed his plans. He intended to remain in the yeshivah. When asked what had caused this sudden change, he replied that during the festivities on Simchas Torah, he had watched Rabbeinu. He saw such great love of Torah and *ahavas Hashem*, such joy, such an intense longing to cling to the Torah and Hashem. He heard it too, in Rabbeinu's poetic lyrics and soul-stirring *niggunim* as he danced, hugging the *sefer Torah*. The scene had turned him around completely.

We have this account from the *gaon* R. Tuvia Goldstein, rosh yeshivah of Emek Halachah. That bachur, he said, "continued to learn in the yeshivah and became one the most well-known *marbitzei Torah* of that generation."¹

1. Told by Rav Goldstein's son, R. Mordechai.

"The Sweetness of
WHEN THE YESHIVAH
grew particularly
authored the *sefer*
houseguest in Hall
from a deep sleep
ing together earlier
sugya. Now Rabbe
he wanted to share
"Leave him be! He
know of the sweet
very grateful to me

After waking his
Yosef an episode of
beinu lived in Shtet
night, as heavy snow
next to the house
edge of town and
heard a knocking
prised to see none
snow! The Ridvaz
that he had just the
a beautiful *svora* to
a difficult *Rif*, and
come to share the
with Rabbeinu. The
sage added, "All the
pains of my moth
mother's mother and
the mothers that po
them were worth it
this one *svora*." Accor
he paid no attention
weather conditions
late hour. Rabbeinu
that after hearing the

זה מאמר פרי עץ הדב
הרחמים, והבן
הוא.

י צנבל וכנור על
שנימות הקול ג"כ
יה המקום הפנוי
ז שכן נצ"ל כנו"ר
ח שהוא סוד נר
ט הנ"ל, והאחווון
פנו"י שהוא סוד
קספר המצואר
יג אגרא דלה פרשת
יד הוא סוד שמא
יז האור הנמשך
יח האמת, שהוא סוד
יט היס שער ל"ח פרק
כ רק החלל דמוך
כ"ב צעומק היינו
כ"ג אד"ס אמ"ת,
כ"ד הוא סוד
כ"ה צ"ן של ישראל
כ"ו צחינת האמת
כ"ז רכות, וכעת לא
כ"ח דול למזכרת.

י"ח

יס וכו' כי צנכות
יט זהו יאחי אומם
כ"ג מדוע תלה
כ"ד צפרעות יומר
כ"ה מה שמצוא

צבאר היטב הנ"ל (אוי"ח סימן חרל"ט ס"ק א')
שקוה דומה לב' והעולם לב' והמורה
מתחלת צב', וכיון דשקוה מרמו למורה,
משום הכי שיעור גבהה כ' אמה (שוכה ב),
דהיינו ק"ף טפחים, כנגד ג' פעמים מ' יום
שניתנה זהם המורה, ושני חיי של משה
רבינו ע"ה וכו' עיי"ש, וה"ע הכתוב (מהלים
כג, ו) 'ושצתי צבי"ת ד' וכו' דייקא, שהוא
השקוה אשר לורתה הוא לורת צי"ת שרומזת
למורה המתחלת צבי"ת כדצרי הצבאר היטב
הנ"ל, ולכן שצת"י נוטריקון צ'סכת מ'שצו
ש'צעת ג'מים, ואחר שרומזת למורה לכן
שיעורה ק"ף טפחים כשנותיו של משה כנ"ל,
וזהו ושצתי צבי"ת ד' לאור"ך ימי"ם, היינו
כאורך משך ימים ושנים של משה, וכן הוא
אומר (שם כו, ד) שצת"י צבי"ת ד' כל ימי חיי
לחיות צנעם ד' ולבקר צהיכל"ו, שהוא רזא
דהי"ל הו"ה צחינת סוכ"ה כ"ו ה"ס כנודע
(וזה"ק ס"ג רפג, ועי' תיקוני זוהר יח:).

ובן שרש השקוה צחינת צי"ת (פרי עץ חיים
שער חג הסוכות פרק ד') נוטריקון צי"ת ג'עם
ג'י ה"יכל, והנה צנחה ציתה צשרשה צלות ב'
דבראשית כנ"ל, ולאשר שהמורה נעולה היא
מתחלמה בצופה וקופה צחלמה כנודע, לזה
תיבת ישראל (דברים לה, יב) עם תיבת ראשית
(מה דאשחאר מתחלמה) גימטריא צכ"ו"ת
צכ"ו"ת צכ"ו"ת, והע"ס לורתה דדרשינן
מהנהו שקות תלחא שהוא צת שלש דפנות
(שוכה ו:), הוא הוא ע"ס הב' דבראשית, שהוא
דומה ג"כ להעולם שנצאר צציל משה כדצרי
חז"ל (נר"ר א, ד) וכטעם הכתוב (דברים לג, כא)
וירא ראשית לו כנודע, (וכן אחווון ל"ב

(מסוף המורה ומתחלמה) צמילוי (למ"ד
צ"ת) גימטריא סל"ח"ת, וכן מצוה הראשונה
הוא פל"ה ורצ"ה גימטריא כ"י צכ"ו"ת,
(וכטעם (דברים כג, ו) ואת הצנים תקח לך
דדרשינן צמ"ר (דצ"ר ג, ו) על שלוח הקן
עיי"ש), והמצוה האחרונה הוא ר'חיצת ס'פר
ת'ורה נרמו ג"כ צהר"ת סכ"ת).

ועפ"י דצרי הצבאר היטב הנ"ל ששיעור גבה
השוכה הוא כנגד ג' פעמים מ' יום
שניתנה זהם המורה, יש לומר שהנהו ג'
פעמים צכ"ת הנאמר בקרא ציחד, רומזים
להנהו ג' פעמים מ' יום דנחינת המורה,
והעד, שכן הנקודין דכל סכת וסכת הם ד'
נילוזין שהם צחינת ד' יודי"ן (תיקוני זוהר כ:)
שעולין למספר מ', צקוד הכתוב (שיר השירים
ג, ג) אני לדודי ודודי לי, הנרמזין צהס"ת ג"כ
הנהו ד' יודי"ן דארצעים יום דנחינת המורה
כנודע (אצורהם מפלת ר"ה). ולפי"ז שפיר הזהירו
כל הפוסקים והש"ע ז"ל (אוי"ח סימן מרכ"ד סעיף
ה') שתיכף אחר יום הכיפורים יתחיל כל אחד
ואחד לעסוק צעשיית השוכה, כי כן אחר יום
הכיפורים שהוא סיום הארצעים יום
האחרונים כידוע (רש"י שמות יח, יג), יתכן שפיר
לעסוק צמלות שוכה שרומזת ג"כ להנהו
ארצעים יום ג' פעמים, אשר האחרונים
נרמזין צהתיצין אני לדודי ודודי לי הנ"ל, ולכן
שפיר עולין כל הארצע תיבין אני לדוד"י
לדוד"י ג' למספר הק"ף, והר"ת למספר
צי"ת, שהוא סוד צחינת הקף דרזא דצינה
כנודע (עי' שער הכוונות דרושי חג הסוכות דרוש ט').

ואמנם צנירוף ע"ס האחווון דסכ"ת לצחינת
הנקודין (שהוא צנירוף מ' פ"ת רזא

כביאתו, רק יסיר מעליו את הלכלוך וינקה את עצמו מכל טינוף ומיאוס.

לפיכך "חטוף ואכול, חטוף ואכול" ותמלא את כיסך עם השפעות ואורות לה, וכפי שרימז הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זי"ע בפסוק (בראשית לג, יז) "ויעקב נסע סכותה", שכאשר הגיע לחג הסוכות, מיד "ויבן לו בית" של קבע, כדי שישארו אצלו אורות החג לכל ימות השנה, ורימז כן נמי בדרשת חז"ל (סוכה כו.) "בסוכות תשבו שבעת ימים - תשבו כעין תדורו", היינו שהישיבה בסוכה תהיה כבית דירה, והלא כלל ידוע הוא (נדרים ז. ועוד) "אין היקש למחצה", א"כ הכי נמי צריך שיהא "תדורו כעין תשבו" היינו שיהיה בביתו בכל ימות השנה כמו בסוכה של חג, והיינו שאורות החג יהיה רישומן ניכר לשאר הימים (הובא בדברי יואל סוכות עמוד רד).

וכן הסביר הרה"ק רבי אברהם יהושע פריינד זי"ע אב"ד גאסאד מדוע נקראת מצות סוכה בלשון חז"ל (ע"ז ג.) "מצוה קלה", דהנה בגמרא (גיטין נו:) מסופר, שכאשר הפליג טיטוס הרשע בים עמד עליו נחשול [פירוש, רוח סערה] שבים לטבעו, באותה שעה הטיח דברים ואמר כלפי מעלה "אם גבור הוא יעלה ליבשה ויעשה עמי מלחמה, יצתה בת קול ואמרה לו, רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע, בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה, עלה ליבשה ותעשה עמה מלחמה", ומבואר שם אמאי קרי לה "בריה קלה", דמעלנא אית לה ומפקנא לית לה, היינו שיש לו פה להכניס המאכל, אך אין לו מוצא דרך בית הרעי, ואם כן הוא הדין מצות סוכה שנקראת "מצוה קלה" יש בה סגולה זו, להיותה מאירה פנימיות לבות בני ישראל ולא

יצא האור לעולם. ו בתוך חדרו של מלך כל זה תלוי במדת ה באתערותא דלתתא. שלו יזכה שהקב"ה מונים בכפל כפלים ויזכה לשאוב מלא וקדושה מן החג הקו גבי השליח שנטל שנינו (יומא סו:) שיקיד אותו, ועשו סוכות בי המלוין מחוץ לתחום וסוכה אומרין לו הו והגיד הרה"ק רבי יש

[איך עבר עליך היו"ט בצל הקודש], השיב להם החסיד בגערה "די יו"ט איז נישט אריבער [-היו"ט לא חלף ועבר חלילה], די יו"ט איז אריין, אדארך און א דארך!", שחדרו אורות החג בתוך כל עצמותיו, וזו היא דרך הישרה שיבור בה האדם, שיחקקו אורות המועד בלבו למשך זמן רב.

שוב מעשה בהרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע, שפעם בעת שנפרדו ממנו החסידים שאל את אחד מהם איך הוא חוזר לעירו, התפלא החסיד מן השאלה והשיב בפשטות, שהוא חוזר עם בעל העגלה הגוי שהביא אותו הנה, ויהי כשמוע הרה"ק מטאלנא את תשובתו נזדעק מעומק הלב ותמה "עם הגוי שבאת - עמו אתה חוזר? איך יתכן כדבר הזה?...". הלא צריך להתנער ולעזוב ולבטל את חלק הגוי אשר בקרבו, שיתעלה מעט על ידי היום טוב, ולא תהא צאתו ככניסתו.

לה. חסידים הראשונים היו אומרים, דהנה שם החודש "תשרי" יש לו שתי משמעויות, חדא מלשון פתיחה וכמאמרם (ב"מ פו:) "אסר ושרי", ועוד מלשון קיום וכמו שכתובים בשטרות (ב"ב קס:) "הכל שריר וקיים", ושתי בחינות אלו צריכות להיות בחודש תשרי, שיפתח ויכין את לבו לקבל את האורות, ובד בבד יראה שהאורות יקלטו ויעשו רושם בלבו ויתקיימו לאורך ימים ושנים.

זכאה חולקיהון : שהם אוחזים בידיהם : הרי הם כמחזיקים ב

בפסוק (שמות לה, כב) : זו מאספים את הרב ד"ה שמיני) דרשו באו הקיום של כל השנה שהוא כח ותוקף כל ההשפעות הטובות. ולא שחלילה יעבור :

תִּדְ

כִּי הוּא בַשַּׁבָּת, דֵּאִיתָא
נִסְכָּה הַקִּידוּשׁ יֵשׁ עִי
הַתִּיבוֹת בַּפְּסוּקֵי וִיכוּלוּ
לִכְהֵם תַּחַת יִשְׁמַעְאֵל,
הַבְּרַכַּת הַקִּידוּשׁ כִּנְגֵד
יֵשׁ תַּחַת עֵשׂו, וְעִי
כֹּהֵם. וְנִרְמַזוּ בְּתִיבוֹת
גִּימַטְרִיָּה יִשְׁמַעְאֵל,
לִכְהֵם כֹּה עֵשׂו וִישְׁמַעְאֵל
וְכִיתָ וְהֵם הַמִּתְגַּבְּרִים
וְכַנְיָן זֶה כְּתֹב בְּבִנְיָ
כִּי כֹהֵם אֵי אוֹת יֵי עִי
וְכִי נִקְרָא עוֹרֵב וְקִלִּיפַת
דָּוָר, וְנִרְמַזוּ זֶה בְּדַבְרֵי
בַּפְּסוּק וְיִלְךְ עֵשׂו אֶל
כִּי הִלְךְ דָּוִד אֶצֶל עוֹרֵב
כִּינֵו. וְהֵנָּה עִי שְׁמִירַת
כִּי קִלִּיפוֹת הָאֵלֶּה שֶׁל
יֵשׁ רֵאשִׁים לְכָל עִי
יֵשׁ הוּא בַּמִּסְפָּר הַשּׁוֹה
כִּי עִי"ש. וְיֵי"ל עִי"י
יֵשׁ הוּא בְּחִי יִצְחָק, וְיֵשׁ
אֲבָרָהִם וְלִכְן לֵיל שַׁבָּת
יֵשׁ בְּחִי יִצְחָק שְׁמִמְנו
: כִּבְסֵל קִלִּיפַת יִשְׁמַעְאֵל
כִּמְמֵנו יֵצֵא יִשְׁמַעְאֵל.
וְיֵי יִצְקָב כּוֹלֵל שְׁנֵיהֶם.
בְּתַפְלָה שַׁבְּתוֹת קִדְשָׁךְ,
כִּבְתוֹת, וְכִי פְעָמִים
הֵי"א בְּחֵדוֹת"א דְּזַעִיר
דִּגּוּ וּמִגּוּ הַכּוֹלֵל כָּל
יֵשׁ תַּחַת יִשְׁמַעְאֵל וְעֵשׂו
מִהָאֲרִיז"ל שְׁסַעוּדָה
מִלְחַמַת גּוּג וּמִגּוּג.

אִמוֹנַת

וּמוֹבָא בַּסְפָּה"ק שְׁעִיקָר מִלְחַמַת גּוּג
וּמִגּוּג הִיא הָאִפִּיקוֹרְסוֹת, וְכִמוֹבָא
שְׁבַעִיקְבַתָּא דְּמִשִּׁיחָא יִרְדּ מְבוּל שֶׁל
אִפִּיקוֹרְסוֹת, וְזֵהוּ מִכָּה קִלִּיפַת יִשְׁמַעְאֵל
וְעֵשׂו שְׁהֵם כְּלָלוֹת הָאוֹמוֹת שְׁהֵם הַזְּרִזִיר
וְהַעוֹרֵב כְּנ"ל, וְלִכְן וִיגְבַר"ו הַמִּי"ם ע"ל
הָאֲרִיז"ן בְּגִימַ' הַזְּרִזִיר וְהַעוֹרֵב, וְכִי
הַשַּׁבָּת שֶׁהִגִּין מִן הַמְּבוּל הוּא מִמַּתִּיק אֶת
הַגְּבוּרוֹת שֶׁל הַמְּבוּל שְׁהֵם הַזְּרִזִיר
וְהַעוֹרֵב.

וּמַעַתָּה מוֹבָן כּוֹוֹנַת הַמְּשׁוֹרֵר יוֹנָה
מִצָּאָה בּוּ מְנוּחָ, כִּי עִי אֹרֵךְ הַשַּׁבָּת
שֶׁהַתְּלוּוָה עִם הַיּוֹנָה, מִצָּאָה מְנוּחָ לְכָף
רְגֵלָה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאֵר שְׁנַת שְׁלַח עִמָּה אֹרֵךְ
הַגְּנוּז שֶׁהָאִיר כְּתִבָּה שֶׁהִיא הַשַּׁבָּת,
וְהַשַּׁבָּת וְהַסּוּכָה עִנִּינִם אֶחָד כְּנ"ל, וְלִכְן
הַתִּיבָה הִיא ג"כ בְּחִי הַסּוּכָה, אֲתִבָּה
בְּגִימַ' כִּי יִצְפָּנֵנוּ בְּסִכָּה.

וּבַעִיקְבַתָּא דְּמִשִּׁיחָא הַשַּׁבָּת וְהַסּוּכָה
הֵם הַתִּבְּתָה הַמְּצַלָּת אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא הַיּוֹנָה
מְזֹרֵם הַמְּבוּל שֶׁל הָאִפִּיקוֹרְסוֹת שֶׁהִיא
מִלְחַמַת גּוּג וּמִגּוּג, וְלִכְן בַּפְּרָשַׁת נַח

תַּג הַסּוּכוֹת

כֹּא

עֵתִיד

נִזְכָּרִים הַשְּׁבַעִים אוֹמוֹת, כִּי נַח שֶׁהוּא
הַשַּׁבָּת מְבַטֵּל כָּה הַשְּׁבַעִים אוֹמוֹת וּמְצִיל
אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּלְחַמַת גּוּג וּמִגּוּג.
וְכִן הַסּוּכָה שֶׁהִיא עִנִּין אֶחָד עִם
הַשַּׁבָּת, וְלִכְן בְּגִימַטְרִיָּה יִפְתָּח גַּמְלִיר וּמִגְדִּיר
בְּגִימַ' וִיעֲקֹב נִסְעָה סִכַּת"ה, וְהַלִּימוּד
בְּמַס' סוּכָה מְמַשֵּׁךְ אֹרֵךְ הַסּוּכָה לְהִגֵּן
וְלִהְצִיל מִהָאִפִּיקוֹרְסוֹת שֶׁל מִלְחַמַת גּוּג
וּמִגּוּג.

וְהַבְּעַש"ט מְפָרֵשׁ צִהַר תַּעֲשֶׂה לְתַבָּה
שְׁצִרִיךְ לְהָאִיר תִּיבוֹת הַתְּפִלָּה וְתִיבוֹת
הַתּוֹרָה, וְהוּא עִנִּין אֶחָד, בְּחִי הַשַּׁבָּת,
שְׁצִרִיךְ לְקַדֵּשׁ אֶת הַשַּׁבָּת בְּדִיבּוּרֵי
קִדּוּשָׁה, וְאֶצֶל סַעוּדוֹת הַשַּׁבָּת צִרִיךְ
לְשׁוּחַח דְּבָרֵי חִיזוּק וְאִמוּנָה, וְלִקְבּוֹעַ אֶת
קִדּוּשַׁת הַשַּׁבָּת בְּכִית, וְכִמַּ"שׁ בְּזוּה"ק
עַה"פ לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדוֹרוֹתֵם, שִׁישׁ
לְדַרְשׁוֹ לְדִירַתֵם, דֵּהִינּוּ לְקַבּוֹעַ אֶת הַשַּׁבָּת
בְּדִירָה. וְנִזְכָּה לְפָרִיסַת סוּכַת שְׁלוֹמוֹ
עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם.
[נח - חש"ס]

מקדושת יו"ט חלף והלך, מאין יקח נופש
 לנפשו בחשכות הגלות הזה. וכה
 התמרמר מאד בדברים כבושים
 המחתכים לב כל איש ישראלי השומע
 את הקדוש הנ"ל, איך שבקושי גדול היה
 נפרד מקדושת יו"ט ומהארתו, שהיה מאיר
 עליו אור נפלא, ועתה נפסק ממנו בפעם
 אחת אור הנפלא הזה. ומצא עצמו כאיש
 תועה בדרך בלילה חושך וחלקלקות,
 ופתאום נראה לו מרחוק נר קטנה, ונוכל
 לשער את גודל שמחתו, ממש החיה הנר
 קטנה הזוה את נפשו כי באורו נראה לו
 אור ויגיה חשכו, כמו כן בעת שהביט
 מרחוק את הנר קטנה של המנורה שב
 רוחו בקרבו ותחי רוח ה' בו, ואל אותו נר
 קטנה היה שואף וזורח והיה מרגיש תיכף
 קדושת נרות דחנוכה והארתו הנפלאה.
 עד כאן שמעתי וכתבתי לזכרון. [שוב
 מצאתי בספר 'בארת המים' להקדוש [רבי
 צבי הירש] מרימנוב ז"ל [לנעילת התג כל
 ענין זה. ופירש בזה הגמרא דסוטה [כא. א'
 משל למי שהיה מהלך בדרך, יעוי"ש].
 ועי' בענייני חנוכה מה שהאריך בזה.]

A light in the distance for one who is lost

חונכה far away but we can already "see" His Light

שהישנה היה קטן מהכיל, והאקרויט
 [אלופי קהל ראשים וטובים] היו מסרבין
 מפני חסרון כו"ס, ימלא רצונה. וכן קיבלה
 עליה לעשות רצון הרב. וכן הוא ז"ל
 הכפיל לומר 'אתה הראת' לפני הקהל.
 תא חזי מה בין נשים גבירות מדורות
 שלפנינו לדורינו, ודו"ק.

ooo

נחמת הקדושת לוי זי"ע במוצאי שמחת עם האור של חנוכה

דברים נחמדים מה שחנני ה' לחנוכה זשנת תפא"ר לפ"ק, בוסערמין יצ"ו.

הגיד לי אחר מפה ששמע מהרב
 הצדיק מו"ה אהרן ישעיה פיש, אבדק"ק
 האדעס יע"א, היושב כעת בעיר סאלקע
 יע"א, שסיפר מהרב הקדוש מרן בעל
 'קדושת לוי' ז"ל זי"ע ועל כל ישראל,
 כשהגיע מוצאי שמחת תורה התחיל
 להתמרמר ולהתאונן, אוי לי, מאין אקח
 לי חיות להחיות את נפשי החיות דיו"ט,
 עבר השעשועים של יו"ט והעונג שהתענג

Sad by the way

יצוג שיש לו מכל...
 בר לו תענוג זה על...
 תל ידי כך יחלש ב...
 ויכחשו לך אויב...
 ה שיעשה כך וכך...
 דבריו ויבוטלו גזירות...
 היהודים ישוב על ראש...
 זו תדרוך, אמן כן יהי...

נאני כותב דברים הללו
 הללו והרשע יהיה פג...
 נקדש שמייה רבא, ויאב...
 ולא יוזק עוד שם בר...
 בן יהי רצון מהשי"ה
 למי עד, אמן כן יהי רצון.

גורם ד' לסדר נח, בשנת א'...
 פה עיר הברה בודאפעסט יצ"ו

ooo

נשים מדורות שלפנינו
 מקום כהונתו של רבינו
 זי"ע, היה המנהג למכור
 הדם הקפות ולכבד את
 גת מכירת 'אתה הראת'
 הת מעורת נשים אחר
 לו שיקנה 'אתה הראת'
 בעדה, ויכבד את הרב
 חסיים הרב ז"ל 'אתה
 נית אחר השמש, וכשבא
 קש את הרב בשמה
 לומר 'אתה הראת' פעם
 נאה תאזה לשמוע מפי
 'אתה הראת'. וכשבא
 : ואמר לו בקשת האשה
 ה הרב: אם תקבל עליה
 יד תורה [שבמים האלה
 חל לבנות ת"ת חדשה,